

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

Toimetus, tel. 475-91. Talitus, tel. 468-24

TALLINN, Toomkooli 18.

Tellimishind aastas Kr. 5.—

tihes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson
Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus
Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 21

Tallinn, 23. mail 1939

V aastakäik

SISU:

	Lk.
PÖLLUMAJANDUS	
Talviljaoaraste seisund 15. V 1939	374
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Väliskaubandus aprillis 1939. a.	375
Lühisuundisid	379
LAEVANDUS	
Prahiturg	380
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	381
Juustuturg	382
Peekoniturg	382
Tapaloomade ja lihaturg	382
Põllumajanduslik väljavedu	383
Toornahkadeturg	383
Kanamunaturg	383
Piimaturg	384
Teraviljaturg	384
Linaturg	384
Kartuliturg	385
Aedviljaturg	385
Kalaturg	386
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	387
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Leedu võiekспорт k. a. esimesel neljal kuul	388
Aktsiaseltside areng	388
Kõrgendatud linapreemia	388
Läti Panga aruanne	389
Käibeloleva rahakoguse vähenemine Soomes	389
Soome nikkel maailmaturul	389
Kivise väljavedu Poolast aprillis	389
Tollimuudatusi Poolas	389
Uued päritolutunnistuste eeskirjad Poolas	390
Saksa lihaga varustamine	390
Läti näitus Istanbulis	390
Toor- ja tootainete ladustamise kavatsusi Šveitsis Alpi järvedes	390
Eesti väliskaubandushilanss	391

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
State of Winter Crops on May 15th, 1939	374
INDUSTRY AND TRADE	
Foreign Trade in April, 1939	375
Sundry Information	379
SHIPPING	
Freight Market	380
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	381
Cheese Market	382
Bacon Market	382
Cattle and Meat Market	382
Exports of Agricultural Products	383
Rawhide Market	383
Egg Market	383
Milk Market	384
Grain Market	384
Flax Market	384
Potato Market	385
Vegetable Market	385
Fish Market	386
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	387
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Lithuanian Butter Exports in the First Four Months of the Current Year	388
Development of Latvian Stock Companies	388
Flax Premiums Raised in Latvia	388
Report of the Bank of Latvia	389
Decrease in Finnish Note Circulation	389
Finnish Nickel on the World Market	389
Polish Coal Exports in April	389
Amendment of Polish Customs Duties	389
New Regulations in Poland Concerning Certifi- cates of Origin	390
German Meat Supplies	390
Latvian Exhibition in Istanbul	390
Project for Storage of Raw Materials and Food- stuffs in Swiss Alpine Lakes	390
Estonian Trade Balances	391

Järgmine Majandusteade nr. ilmub kesknädalal, 31. mail.

PÖLLUMAJANDUS

TALIVILJAORASTE SEISUND 15. V 1939. A.

STATE OF WINTER CROPS ON MAY 15th, 1939.

Taliviljaorased möödunud sügisel olid ilusad ja oktoobris tehtud hinnangul olid lootused saagile täitsa rahuldavad. Oktoobris hinnati talirukki oraste seisundit 3,5 pallile ja nisul 3,4 pallile, mis oli küll pisut nõrgem kui aasta varemalt, kuid vaatamata sellele siiski parem kui rahuldav. 1938/39. a. talv oli aga lumekhev, mis ei soodustanud taliviljaoraste korralikku talvitamist. Eriti ebasoodsalt mõjustas taliviljaoraste seisundit kevad-talvine sademetekhev ja tuuline ilmastis. Märts, aprill ja mai esimene pool möödusid ilma nimetamisväärsete sademeteta. Päevane temperatuur tõusis küll üle 0°, kuid ööseti oli temperatuuri langus tihti suur. Külma kahjustused avaldusid eriti madalamatel maadel ja soode piirkonnas.

Teatud piirkonnas on talve poolt tekitatud kahjustused sedavõrd suured, et osa põldheina ja talinisu orasteist tuli künda üles. Põllumajanduslikest korrespondentidest teatas 51%, et taliviljaoraste vigastused on suured, 28% — keskmised ja ainult 21% teatas, et vigastused on väikesed.

Põllumajandus-korrespondentide teateil oli sademeid kevadise kasvuperioodi algul liiga vähe. Korrespondentidest 30% teatas, et sademeid üldse ei olnud, 53% teatas, et sademeid oli liiga vähe ja ainult 17% teatas rahuldavast sademete kogusest.

Soojustingimused olid samuti kasvuperioodi algul halvad. Korrespondentidest ainult 7% teatas rahuldavaist soojustingimustest.

Rukki-oraste seisundit hindavad korrespondendid 15. maiks 85%-le viimase 10 a. keskmisest. Viimase 10 a. keskmiselt saadi rukki 12,9 kv. ha-lt, kuna tänavust loodetavat saaki korrespondendid hindasid 11,0 kv-le ha-lt. M. a. samaaegsel hinnangul oli rukki-oraste seisund 84% viimase 10 a. keskmisest.

Oraste seisund maade järgi on väga erinev. Üldiselt osutus praeguse hinnangu järgi paremaks Kagu-Eestis ja nõrgemaks Kirde- ja Ida- ning Kesk-Eestis. Nii hindasid korrespondendid rukki-oraste seisundit võrreldes viimase 10 a. keskmisega Võrumaal 98%, Petseri- 97%, Harju- ja Saare- — 95%, Pärnu- — 91%, Valga- — 90%, Tartu- — 88%,

Järva- ja Viljandi- — 86%, Lääne- — 81% ja Viru- — 77%.

Äsjase hinnangu järgi kujuneks rukkisaagi lootused: Viljandimaal 13,7 kv. ha-lt, Tartu- — 12,7 kv., Pärnu- — 12,4 kv., Järva- — 11,8 kv., Valga- — 11,5 kv., Harju- — 11,3 kv., Petseri- — 11,2 kv., Võru- — 10,3 kv., Viru- — 10,2 kv., Saare- — 9,9 kv. ja Lääne- — 9,7 kv. ha-lt.

Saagilootused oraste hinnangu järgi 15. V. 1939. a.

Harvest Hopes through Estimation of Young Crops on May 15th 1939.

	Rukis <i>Rye</i>		Talinisu <i>Winter Wheat</i>		Põldhein <i>Field Hay</i>	
	kv. ha-lt	% 10 a. keskmiselt	Qvint. per Ha	Decade Average in %	kv. ha-lt	% 10 a. keskmiselt
Viru	10,2	77	9,2	65	20,6	74
Järva	11,8	86	10,1	70	19,4	80
Harju	11,3	95	9,3	69	18,6	68
Lääne	9,7	81	9,2	67	21,1	66
Saare	9,9	95	9,0	88	28,0	80
Pärnu	12,4	91	10,2	76	20,5	70
Viljandi	13,7	86	12,3	82	20,6	64
Tartu	12,7	88	12,3	87	24,8	81
Valga	11,5	90	10,2	79	16,6	63
Võru	10,3	98	8,8	78	21,3	87
Petseri	11,2	97	10,6	95	22,8	83
Keskmine— <i>Average</i>	11,0	85	10,2	75	20,9	72
1938	—	84	—	86	—	107
1937	—	111	—	103	—	109
1936	—	92	—	89	—	108
1935	—	85	—	80	—	98
1934	—	120	—	113	—	102
1933	—	114	—	110	—	109
1932	—	104	—	102	—	109
1931	—	95	—	93	—	105
1930	—	121	—	111	—	112

Sama seisund nagu tänavu oli 1935. a. ja ka m. a. 1935. a. kannatasid orased juba sügisel rootsi kärkse rüüste all ja kevadine ilmastik oli peagu samane tänavusele; tegelik saak kujunes 12,0 kv-le ha-lt. 1938. a. tegelik saak kujunes 12,7 kv. ha-lt. Kogemused on näidanud, et hilisemal hinnanguil oraste seisund paraneb, arvestades seda ka tänavu, võib loota rukkisaagi kujunemist keskmiseks.

Talinisu oraste seisundit hindasid korres-

pondendid 75% -le viimase 10 a. keskmisest. Viimase 10 a. keskmiselt saadi talinisu 13,6 kv. ha-lt ja tänavust saaki äsjase hinnangu järgi loodetakse kujunevat 10,2 kv-le ha-lt. Maade järgi on talinisu oraste seisund väga erinev, kuid üldiselt võib märkida, nagu rukki juureski, et paremaid oraseid on leida Kagu-Eestis ja nõrgemaid Kirde- ja Loode-Eestis.

Võrreldes viimase 10 a. keskmisega oli talinisu oraste seisund korrespondentide hinnel Petserimaal 95%. Tartu — 87%, Saare — 83%, Viljandi — 82%, Valga — 79%, Võru — 78%, Pärnu — 76%, Järva — 70%, Harju — 69%, Lääne — 67% ja Viru — 65%.

Talinisu saagilootused on suurimad Tar-

tu- ja Viljandimaal — 12,3 kv. ha-lt ja väiksemad Võrumaal — 8,8 kv. ha-lt.

Kuna paiguti suurte vigastuste tõttu osa oraseid on küntud üles, tekitab praegu raskesti hinnata loodetavat kogusaaki.

Rohkem kui taliviljade orased on kannatanud ristikehina orased lumekehva külma talve all. Riigikeskmiselt hinnati korrespondentide poolt ristikehina oraste seisundit 72% viimase 10 a. keskmisest, kuid üksikuis kitsamais piirkonnas on ristikehina orased hävinenud täielikult. Viimase 10 a. keskmiselt saadi ristikehina 29,0 kv. ha-lt, kuid äsjase hinnangu järgi loodetakse ristikehinaasaaki kujunevat ca 20,8 kv-le ha-lt, s. o. 28% madalamaks viimase 10 a. keskmisest saagist.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBANDUS APRILLIS 1939. A.

FOREIGN TRADE IN APRIL, 1939.

Kaubavahetus välismaaga oli k. a. apr. elav. Tähelepanuväärt tõusu osutas väljavedu, kuna sissevedu tõmbus mõõdukalt tagasi. Nimetatud muutuste mõjul kujunes väliskaubandusbilanss k. a. apr. soodsamaks kui m. a. samal kuul. Märkimisväärne on ühtlasi asjaolu, et väljaveo hooajaline mõju üksikute kuude järgi on järjest kahanemas, kusjuures liikumine areneb üha enam tasandumise suunas.

Väliskaubanduskäive jäi k. a. apr. pisut väiksemaks kui m. a. samal kuul, kahanedes 18,3 milj. kr-lt 18,0 milj. kr-le (1,6%). Käibe langust põhjustas sissevedu, mis vähenes 10,6 milj. kr-lt 8,9 milj. kr-le (16,5%). Väljavedu osutas seevastu tõusu, kasvades 7,7 milj. kr-lt 9,1 milj. kr-le (19,1%). Selline sisse- ja väljaveo vahetuste kujunemine muutis väliskaubandusbilansi, mis m. a. apr. oli 3,0 milj. kr. passiivne, k. a. apr. 238 tuh. kr. aktiivseks.

Väljavedu. — Exports.

Väljaveokoostises hõlmab juurdekasv õige laia ala põllumajandus- kui ka tööstussaaduste osas. Kõrvutades k. a. apr. andmeid m. a. apr. näeme, et suuremat juurdekasvu andsid toor- ja poolvalmisained, mil-

lede eksport kasvas 2,4 milj. kr-lt 3,6 milj. kr-le (50,8%). Tõusu põhjustajaks on eeskätt põlevkivisaaduste, lina ja metsamaterjali mullusest suurem väljavedu. Valmissaaduste väljavedu kasvas 1,6 milj. kr-lt 1,7 milj. kr-le (6,4%) — esijoonel enameksportitud vineeri ja -toolipõhjate arvel. Toit- ja maitseaineid, millede müük välisturgudel kasvas 2,9 milj. kr-lt 3,0 milj. kr-le (3,8%), suurenes peamiselt kartulite, munade ja liha ning lihakauba väljavedu. Elusloomade väljavedu kasvas tänu suurenenud sigade ekspordile 833 tuh. kr-lt 878 tuh. kr-le (5,4%).

Toor- ja poolvalmisainete väljavedu, mis osutas mullu pidevat tagasiminekut, näitab tänavu hoogsat juurdekasvu. Eriti tugevasti suurenes põlevkivisaaduste väljavedu, kuid tunduv tõus esines samuti metsamaterjali- ja linaekspordis. Põlevkiviõli väljavedu kasvas 3,3 tuh. tn-lt 11,2 tuh. tn-le (244,2%), kusjuures müügist saadud rahasumma suurenes samal ajal 269 tuh. kr-lt 903 tuh. kr-le (235,7%) — seega on juurdekasv väärtuselt pisut tagasihoidlikum. Bensiini väljaveos on olukord vastupidi, kusjuures väljavedu paisus koguselt 273 tn-lt 820 tn-le ehk 200,4% ja väärtuselt 45 tuh. kr-lt 151 tuh. kr-le — 235,6%. Linaekspordil on

tänavu väga hoogus, kuna välisturgudel pü-
sib sel alal võrdlemisi soodus konjunktuur.
Lina veeti välja k. a. apr. 592 tn 673 tuh. kr.
väärtuses 434 tn 447 tuh. kr. vastu m. a.
samal kuul — seega koguselt 36,4% ja väärtu-
selt 50,6% enam. Väärtuse tunduvalt suure-
m kasv näitab ühtlasi, et linahind on tä-
navu tublisti kõrgem kui mullu. Ka metsa-
materjali-eksport osutas võrreldes m. a. apr.
tõusu, suurenedes väärtuselt 193 tuh. kr-lt
415 tuh. kr-le (115,0%). Ebasoodsa kon-
junktuuri tõttu tselluloositurul — eriti hin-
dade alal, on väärtuse suhteline juurdekasv
kogusest tunduvalt väiksem. Tselluloosi väl-
javedu kasvas koguselt 6,6 tuh. tn-lt 10,0
tuh. tn-le ehk 50,0% ja väärtuselt samal ajal
1 024 tuh. kr-lt 1 084 tuh. kr-le, seega ainult
5,9 prots.

Väliskaubanduskäive aprillis 1938 — 39. a.

Turnover of April Foreign Trade, 1938—39.

	Aprill		1. I — 30. IV		I. I — 30. IV 1938 % = 100
	1939	1938	1939	1938	
	1000 kr. — In 1000 Kr.				
Väljavedu — Exports	9 128	7 668	34 401	27 812	123,7
Sissevedu — Imports	8 890	10 648	32 741	36 053	90,9
Käive — Turnover	18 018	18 309	67 142	63 845	105,2
Väljavedu ±			+1 660	-821	
Exports ±	+ 238	-282			
	1000 tn. — In 1000 Tns.				
Väljavedu — Exports	42	24	125	92	135,9
Sissevedu — Imports	27	33	108	123	84,4
Käive — Turnover	69	62	233	220	105,9

Toit- ja maitseaineist kasvas võr-
reldes m. a. apr. eeskätt kartulite, munade
ja liha ning lihakauba väljavedu. Võieksport
suurenes peamiselt koguselt, kuna väärtus jäi
hinnalanguse tõttu peagu m. a. tasemele.
Ka liha ja lihakauba juures on väärtu-
tuse tõus võrreldes kogusega tagasi-
hoidlikum. Või väljavedu suurenes võrreldes
m. a. apr. 924 tn-lt 1006 tn-le, seega 82 tn
ehk 8,9%, kuna või eest saadud rahasumma
juurdekasv ulatus vaid 0,9%-le. Munade
müük välisturgudele suurenes samal ajal
koguselt 2,6 milj. munalt 6,2 milj. munale
(136,2%) ja väärtuselt — 119 tuh. kr-lt 339
tuh. kr-le (184,9%). Liha ja lihakauba
väljavedu kasvas väärtuselt 504 tuh. kr-lt
556 tuh. kr-le (10,3%) ja kartulite väljavedu
— 21 tuh. kr-lt 122 tuh. kr-le, seega ligi

6-kordseks. Tagasiminekut osutas peamiselt
šokolaadi- ja kompvekkide ning teravilja-
eksport. Esimese väljavedu kahanes 25 tuh.
kr-lt 7 tuh. kr-le (72,0%), kuna teise eks-
porti, mis ulatus m. a. apr. 206 tuh. kr-le,
tänavu samal kuul ei olnud.

Valmissaaduste rühmas kasvas vi-
neeri ja -toolipõhjade, puuvillalõnga ja -niidi
ning jämeda linase riide väljavedu. On ka-
hanenud pakkimis-, ajalehe- ja trükipaberi,
puuvillariide, linase lõnga ja niidi, džuut-
riide ning -kottide ja tahvelklaasi väljavedu.
Võrreldes m. a. apr. kasvas vineeri ja -tooli-
põhjade väljavedu 285 tuh. kr-lt 411 tuh. kr-
le (44,2%), puuvillalõnga ja -niidi — 294 tuh.
kr-lt 399 tuh. kr-le (35,7%) ja jämeda lina-
se riide väljavedu — 38 tuh. kr-lt 65 tuh.
kr-le (71,1%). Langussuunas liikunud aineist
vähenes pakkimis-, ajalehe- ja trükipaberi
väljavedu 194 tuh. kr-lt 84 tuh. kr-le (56,7%)
ja puuvillariide väljavedu — 222 tuh. kr-lt
172 tuh. kr-le (22,5%).

Sissevedu. — Imports.

Sisseveo poolel näeme tagasiminekut kõi-
gil aladel. Suhteliselt kõige enam kahanes
toit- ja maitseainete sissevedu. Nimetatud
ainete sissevedu langes 1,4 milj. kr-lt 0,7
milj. kr-le ehk 46,2% — peamiselt vähem-
imporditud teravilja, loomasööda ja suhkru
arvel. Valmissaaduste ost välisturgudest vä-
henes 6,8 milj. kr-lt 5,8 milj. kr-le (15,4%)
— eeskätt vähemimporditud transportvahen-
dite, jõu- ja töömasinate ning põllumajandus-
masinate ja -riistade tõttu. Toor- ja pool-
valmisainete sissevedu langes 2,4 milj. kr-lt
2,2 milj. kr-le (7,7%) — esijoones väetiste
kahanenud impordi arvel.

Toit- ja maitseainete sissevedu
kahanes võrreldes m. a. apr. peagu poole võr-
ra, kusjuures languse põhjustajaks on esi-
joones mullusest väiksem teravilja, looma-
sööda ja suhkru sissevedu. Teravilja, mille
sissevedu ulatus m. a. apr. 441 tuh. kr-le,
k. a. apr. ei imporditud. Õige tugevasti lan-
ges loomasööda ost välisturgudest, kahane-
des 54 tuh. kr-lt 7 tuh. kr-le (87,0%). Ka
suhkru- ja soolaimport oli k. apr. tunduvalt
väiksem kui m. a. samal kuul. Suhkru sisse-
vedu langes 469 tuh. kr-lt 361 tuh. kr-le

Sisse- ja väljaveo tähtsamad ained. — *Principal Commodities of Foreign Trade.*

	April — April				1, I—30, IV			
	ton.		1000 kr.		ton.		1000 kr.	
	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938
VALJAVEDU — EXPORTS.								
	Üldse: — Total:							
I. Elusloomad (arv) — <i>Animals, living (number)</i>	43 062	24 482	9 128	7 663	124 898	92 225	34 401	27 812
II Toit-, maitseained ja joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	8 786	8 720	878	833	39 553	26 756	3 912	2 626
Sellest: — <i>thereof:</i>	4 547	4 666	2 979	2 871	14 311	14 770	10 404	9 932
Teravili — <i>Corn</i>	—	1 290	—	206	300	1 290	36	206
Kartul — <i>Potatoes</i>	1 497	482	122	21	3 312	5 178	262	345
Või — <i>Butter</i>	1 006	924	1 649	1 635	8 477	3 183	6 159	5 441
Munad — <i>Eggs</i>	6 211	2 630	339	119	10 842	3 462	658	160
	371	156				205		
Liha ja lihakaup — <i>Meat and Meat Products</i>	437	381	556	504	1 544	1 313	1 995	1 706
Värsked kalad — <i>Fresh Fish</i>	147	158	75	75	623	406	849	203
Sokolad ja kompekid — <i>Chocolate and Candy</i>	8	41	7	25	130	208	124	181
III. Toor- ja poolv.-ain. — <i>Raw a. Semi-Manufact. Materials</i>	33 344	15 213	3 600	2 388	96 210	64 971	13 371	9 713
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Toornahad — <i>Hides undressed</i>	68	77	110	126	272	266	469	484
Metsamaterjal — <i>Timber Materials</i>	5 972	2 111	415	193	18 720	11 149	1 215	976
Tselluloos — <i>Cellulose</i>	9 980	6 618	1 084	1 024	27 556	22 512	3 115	3 520
Lina ja -takud — <i>Flax and Tow</i>	592	434	873	447	3 889	2 166	4 589	2 195
Bensiin — <i>Benzine</i>	820	273	151	45	3 508	1 577	649	830
Põlevkiviõli — <i>Shale-Oil</i>	11 209	3 257	908	269	26 648	12 433	2 092	995
Kunstsarv — <i>Artificial Horn</i>	51	43	108	96	218	152	473	343
IV. Valmisraudused — <i>Manufactured Articles</i>	4 171	3 603	1 671	1 571	14 377	12 484	6 710	6 441
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Vineer ja -toolipõhjad — <i>Plywood and Chair-backs</i>	1 549	1 075	411	285	6 510	4 920	1 634	1 306
Pakkimispaaber — <i>Wrapping Paper</i>	150	171	35	57	760	590	186	220
Ajaloh- ja trükipaber — <i>News- a. other Printing Paper</i>	315	608	49	137	1 474	1 795	254	413
Puuv. lõng ja -niit — <i>Cotton Yarn and Thread</i>	143	107	399	294	562	493	1 555	1 326
Puuv. riie — <i>Cotton Piece Goods</i>	67	91	172	222	269	385	698	934
Linane lõng ja niit — <i>Linen Yarn and Thread</i>	26	28	56	63	93	101	201	218
Linane riie, jame — <i>Linen, coarse</i>	30	18	65	38	147	106	305	221
Džutritie ja -kotid — <i>Jute Cloth and Sacks</i>	115	150	67	89	489	469	273	279
Tsement — <i>Cement</i>	6	—	0	—	11	—	0	—
Tahvelklaas — <i>Sheet Glass</i>	147	239	19	35	1 284	932	174	127
V. Kallismetallid ja -kivid — <i>Precious Metals and Stones</i>	—	—	—	—	0	—	4	—
SISSEVEDU — IMPORTS.								
	Üldse: — Total:							
I. Elusloomad (arv) — <i>Animals, living (number)</i>	9 tn+6	65	0	6	6 t+10	82	6	9
II Toit-, maitseained ja joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	4 378	9 630	734	1 364	15 376	26 785	2 576	4 181
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Teravili — <i>Grain</i>	—	3 403	—	441	126	9 116	15	1 227
Heeringad — <i>Herrings</i>	303	288	50	49	1 064	1 648	133	340
Sool — <i>Salt</i>	823	1 921	16	42	2 879	3 520	61	79
Suhkur — <i>Sugar</i>	2 388	2 876	361	469	8 081	8 297	1 136	1 308
Loomasööt — <i>Animal Feedingsuffs</i>	50	422	7	54	304	2 209	49	299
III. Toor- ja poolv.-ain. — <i>Raw a. Semi-Manufact. Materials</i>	15 726	20 445	2 229	2 414	68 222	77 790	9 194	9 456
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Toortubak — <i>Tobacco unmanufact.</i>	73	68	145	131	250	244	464	448
Toornahad — <i>Hides undressed</i>	138	98	133	124	500	516	624	685
Džunt — <i>Jute</i>	179	137	57	41	985	751	301	242
Puuvill — <i>Cotton</i>	455	499	474	529	2 317	1 883	2 404	2 020
Vill — <i>Wool</i>	32	19	95	57	144	88	431	287
Kivistisi ja koks — <i>Coal and Coke</i>	2 011	4 545	33	82	22 721	20 995	418	428
Petrooleum — <i>Petroleum</i>	734	852	47	63	4 911	5 034	317	457
Bensiin — <i>Benzine</i>	369	413	33	48	1 325	1 304	119	148
Väetised — <i>Fertilisera</i>	9 491	11 337	503	715	26 923	35 274	1 703	2 223
Vävel puhastamata — <i>Sulphur unpurified</i>	—	—	—	—	202	—	19	—
IV. Valmisraudused — <i>Manufactured Articles</i>	7 004	8 135	5 788	6 841	24 860	23 914	23 558	23 290
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Puuv. riie — <i>Cotton Piece Goods</i>	13	20	143	234	42	46	459	490
Villane lõng ja niit — <i>Woolen Yarn and Thread</i>	34	24	285	179	129	39	941	742
Kunstiilõng ja -niit — <i>Rayon Yarn and Thread</i>	27	19	180	90	111	88	497	414
Raud ja teras — <i>Iron and Steel</i>	2 980	3 023	665	698	9 458	7 250	2 036	1 857
Põllumajandusmas. ja -riistad — <i>Agricultural Machines and Implements</i>	431	796	417	691	1 196	1 861	1 342	1 706
Jõu- ja töemas. (ka elektrimas.) — <i>Power Engines and Ind. Machines (also Electric Generators)</i>	129	307	396	712	822	1 160	2 313	3 023
Raud ja terastorud ja n. liited — <i>Iron and Steel Pipes and Joints</i>	212	141	64	62	385	937	276	440
Raadioapar. ja n. osad — <i>Radios and Parts</i>	1	1	31	34	17	9	223	145
Autod ja autode šassiid — <i>Motor-cars and Chassis*</i>	194	223	497	732	429	426	1 253	1 425
Jalgrattad — <i>Bicycles*</i>	6 848	6 592	447	453	10 937	14 000	327	925
Kummi ja k. -kaup — <i>Rubber and Rubber Goods</i>	64	62	192	179	207	220	633	629
V. Kallismetallid ja -kivid — <i>Precious Metals and Stones</i>	1	0	139	21	2	1	497	97

(* Tükide arv. — Number.

(23,0%) ja soolaimport — 42 tuh. kr-lt 16 tuh. kr-le (61,9%). Välismaise puuvilja import, mis k. a. märtsis oli erakordselt hoogus, osutas apr. tagasiminekut. Värske puuvilja sissevedu langes võrreldes m. a. apr. 185 tuh. kr-lt 154 tuh. kr-le (16,8%). Veeti sisse apelsine 501 tn 111 tuh. kr. väärtuses, sidruneid 103 tn. 18 tuh. kr. väärtuses, banaanid 16 tn 14 tuh. kr. väärtuses, õunu ja pirne 11 tn 6 tuh. kr. väärtuses ja viinamarju 6 tn 5 tuh. kr. väärtuses. On kahanenud õunte ja pirnide ning viinamarjade sissevedu — esimese sissevedu 20 tuh. kr-lt 6 tuh. kr-le (79,3%) ja teise — 13 tuh. kr-lt 5 tuh. kr-le (61,5%).

Toor- ja poolvalmisaineist langes esijoones puuvilla, kivisöe ja koksi, bensiini ning väetiste sissevedu. Tagasimineku toimus koguselt kui ka väärtuselt, kuid viimane siiski enam. Võrreldes m. a. apr. vähenes väetiste sissevedu koguselt 11 337 tn-lt 9 491 tn-le (16,3%) ja väärtuselt 715 tuh. kr-lt 503 tuh. kr-le (29,7%). Kivisöe ja koksi sissevedu langes samal ajal koguselt 4 545 tn-lt 2 011 tn-le (55,8%) ja väärtuselt 82 tuh. kr-lt 33 tuh. kr-le (59,8%). Puuvilla ost välisturgudelelt kahanes koguselt 499 tn-lt 455 tn-le (8,8%) ja väärtuselt — 529 tuh. kr-lt 474 tuh. kr-le (10,4%). Bensiini veeti sisse k. a. apr. 369 tn 33 tuh. kr. väärtuses 413 tn 48 tuh. kr. vastu m. a. apr. — seega koguselt 10,7% ja väärtuselt — 31,2% vähem. Tõususuunas liikus samal ajal toortubaka, toornahkade, džuudi ja villa sissevedu, neist villa sissevedu 57 tuh. kr-lt 98 tuh. kr-le (71,9%) ja džuudi — 41 tuh. kr-lt 57 tuh. kr-le (39,0%).

Valmissaaduste sissevedu oli k. a. apr. tagasihoidlikum kui m. a. samal kuul, eeskätt selles osas, mis m. a. osutas erakordset elavust. Nii vähenes, näiteks, jõu- ja töömasinate, põllumajandusmasinate ja riistade, eraldinimetamata metallkauba, transportvahendite jne. kaupade sissevedu tunduvalt. Võrreldes m. a. aprilliga vähenes jõu- ja töömasinate (ka elektrimasinad) sissevedu 712 tuh. kr-lt 396 tuh. kr-le (44,4%), põllumajandusmasinate ja riistade — 691 tuh. kr-lt 417 tuh. kr-le (39,7%), eraldinimetamata metallkauba — 615 tuh. kr-lt 502

tuh. kr-le (18,4%) ja transportvahendite sissevedu — 1,4 milj. kr-lt 1,1 milj. kr-le (24,9%). On suurenenud eeskätt keemiatööstussaaduste sissevedu 708 tuh. kr-lt 803 tuh. kr-le (13,4%), puutööstussaaduste — 23 tuh. kr-lt 100 tuh. kr-le (334,8%) ja tekstiiltööstussaaduste sissevedu — 776 tuh. kr-lt 838 tuh. kr-le (8,0%).

Kaubarühmade osatähtsus väärtuselt

I. I — 30. IV (0%).

Percentages of Separate Groups of Merchandise According to Value, I.I—30.IV 39.

	Väljavedu Exports		Sissevedu Imports	
	1939	1938	1939	1938
I Elusloomad — <i>Animals, living</i>	11,4	9,4	0,0	0,0
II Toit-, maisained ja joogid — <i>Food products, stim. and bever.</i>	30,2	32,5	7,9	11,6
III Toor- ja poolvalmisained — <i>Raw and semi-manufactured materials</i>	38,9	34,0	28,1	26,2
IV Valmissaadused — <i>Manufactured articles</i>	19,5	23,2	62,8	61,9
V Kallismetallid ja -kivid — <i>Precious metals and stones</i>	0,0	—	1,2	0,3
Kokku — <i>Total</i>	100	100	100	100

Väliskaubanduskäive suurenes võrreldes m. a. esimese 4 kuuga 63,8 milj. kr-lt 67,1 milj. kr-le (5,2%), kusjuures väljavedu kasvas 27,8 milj. kr-lt 34,4 milj. kr-le (23,7%), kuna sissevedu langes samal ajal 36,0 milj. kr-lt 32,7 milj. kr-le (9,1%). Väljaveo tugeva tõusu kõrval kujunes väliskaubandusbilanss k. a. esimesel kolmandikul 1,7 milj. kr. võrra aktiivseks — 8,2 milj. kr. võrra passiivse bilansi vastu m. a. samal ajal.

Ekspordi tegevus osutab tänavu erakordset hoogu. Neli kuud kokku kui ka üksikult ületas m. a. sama aja tunduvalt. Nii oli väljavedu jaanuaris suurem kui m. a. samal kuul 26,3%, veebr. 25,0%, märtsis 25,1% ja apr. 19,1%. Sellist tugevat ja võrdlemisi ühtlast eksporditõusu aasta esimesel kolmandikul tuleb hinnata erakordselt soodsaks.

Võrreldes m. a. esimese 4 kuu andmetega näeme väljaveos tõusu kõigil aladel, kuid eriti hoogus oli see elusloomade ja toor- ning poolvalmisainete väljaveos. Elusloomade eksport kasvas suurenenud elussigade väljaveo arvel 2,6 milj. kr-lt 3,9 milj. kr-le (49,0%), toor- ja poolvalmisainete väljavedu — 9,7

milj. kr-lt 13,4 milj. kr-le (37,7%) — eeskätt lina ja põlevkivisaaduste arvel. Lina väljavedu kasvas 2,2 milj. kr-lt 4,5 milj. kr-le (106,8%) ja põlevkivisaadused (toorõli ja bensiin) — 1,3 milj. kr-lt 2,7 milj. kr-le (106,9%). Valmissaaduste müük välisurgudel suurenes 6,4 milj. kr-lt 6,7 milj. kr-le (4,2%) — esijoones enameksporditud vineeri- ja -toolipõhjade ning puuviljase lõnga ja niidi tõttu, kusjuures esimese väljavedu kasvas 1,3 milj. kr-lt 1,7 milj. kr-le (28,9%), teise 1,3 milj. kr-lt 1,6 milj. kr-le (17,3%).

Sissevedu püsib tänava enam-vähem normaalsel tasemel, kuid mullu oli see kõrge peamiselt erakordsete ülesannete tõttu, nagu hoogsast investeerimistegevusest kui ka seemnevilja- ja loomasöödabaasi täiendamise vajadusest. Võrreldes

m. a. esimese kolmandikuga muutus sisseveokoostis järgmiselt: toit- ja maitseainete sissevedu langes 4,2 milj. kr-lt 2,6 milj. kr-le (38,4%) — sellest teravili — 1,2 milj. kr-lt 15 tuh. kr-le (98,8%) ja loomasööt — 299 tuh. kr-lt 49 tuh. kr-le (83,6%). Toor- ja poolvalmisainete sissevedu kahanes 9,5 milj. kr-lt 9,2 milj. kr-le (2,8%) vähemeks porditud väetiste tõttu. Viimaste import vähenes 2,3 milj. kr-lt 1,7 milj. kr-le (26,7%). Valmissaadusi osteti välismaalt 20,6 milj. kr. väärtuses 22,3 milj. kr. vastu m. a., seega 7,8% vähem. Selles osas langes põllumajandusmasinate ja -riistade sissevedu 1,7 milj. kr-lt 1,3 milj. kr-le (24,8%), jõu- ja töömasinate (ka elektrimasinad) 3,0 milj. kr-lt 2,3 milj. kr-le (23,5%) ning transportvahendite sissevedu — 3,0 milj. kr-lt 2,4 milj. kr-le (18,8%).

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa kinnitatud projekti ja kirjelduse kohaselt.

● A/S-le „O. Kilgas“, Tallinnas, Soo 26 asuvas ning ümberkorraldatud tööstushoones nr. 3 töötamiseks. Ettevõtte selles osas töötab kuni 100 töölisi. Jõuandjaks 18 el-mootorit 52 HJ. Hoones asub ettevõtte peakontor ning toimub toodete lõpetamine, kontroll ja pakkimine.

● O/Ü-le Silikaatkivitehas „Kvarts“, tema Nõmmel, Männiku tee 123 asuvas ning ümberkorraldatavas silikaatkivitehases hoone kasutamise otstarbekamaks muutmise otstarbel mõnesuguste muudatuste tegemiseks. Ettevõttes töötab 25 töölisi. Jõuandjaks 8 el-mootorit üldvõimega 126,5 HJ. Valmistatakse silikaat-ehituskive.

● O/Ü-le „H. Rõivas ja Poleschuk“, Tallinnas, Tondi tee 27 asuvas suka-, pitsi- ja trikootööstuses katusekorraldava kauba sortimise ja pakkimise ruumi korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõtte selles osas töötab kuni 12 töölisi mehaanilisi jõuallikaid kasutamata. Sorditakse, varustatakse etikettidega ja pakitakse tööstuse tooteid.

● H. Coulson'ile, Kurtna vallas, Virumaal asuva piiritustehase korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 4 töölisi.

Jõuandjaks aurumasin 8 HJ. Toodetakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

● Avanduse Kartulikasvatajate Ühisusele, Simunas, Virumaal asuva piiritustehase korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 4 töölisi. Jõuandjaks aurumasin 8 HJ. Toodetakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

● Erra Kartuliühisusele, Erra v., Virumaal asuva piiritustehase korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 4 töölisi. Jõuandjaks aurumasin 8 HJ. Toodetakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

● Vaivara I Kartuliühisusele, Türsamäel, Virumaal asuva piiritustehase korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 5 töölisi. Jõuandjaks aurumasin 12 HJ. Toodetakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

● Toolamaa Kartuliühingule, Toolamaa as., Võrumaal asuva piiritustehase korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 5 töölisi. Jõuandjaks aurumasin 12 HJ. Toodetakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

● Lehtse-Pruuna Kartuliühisusele, Lehtse v., Järvamaal asuva piiritustehase korraldamiseks ning sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 4 töölisi. Jõuandjaks aurumasin 8 HJ. Toodetakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

● A. Sauga'le, Nõmmel, Vabaduse pst. 84 bensiinimüügi automaatjaama kahe maa-aluse reservuaariga kuni 6000 l ja 15 000 l bensiini hoidmiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks Tallinnas, Tatari 58. Ettevõttes töötab kuni 3 töölisi mehaanilisi jõuallikaid tarvitamata. Hooldatakse ja puhastatakse autosid ning varustatakse neid bensiini ja määrdeõliga.

● P. Jänes'ele, Tartus, Tiigi 61, asuvas ning ümberkorraldatud veskimasinatööstuses ja jahuveskis töötamiseks. Ettevõttes töötab 12 töölisi. Jõuandjaks diiselmootor 116 HJ. Valmistatakse ja parandatakse veskimasinaid, jahvatatakse teravilja.

● H. Peips'ile, Viljandis, Köstri 6 asuva jahuveski ümberehitamiseks. Ettevõttes töötab 12 töölisi. Jõuandjaks puitgaasimootor 80 HJ. Jahvatatakse teravilja.

● A. Linholm'ile, Tallinnas, V. Kalamaja 32 asuvas ning ümberkorraldatavas tubitööstuses bakeliidipressimise osakonna juurdeehitamiseks. Ettevõttes töötab kuni 15 töölisi. Jõuandjaks 4 el-mootorit üldvõimsusega 13,2 HJ. Toodetakse tinnast tuube ja nende jaoks bakeliidist vintkorke.

● A./S. „Laferme“, Tallinnas, Pirita tee 16/18, asuva tubakatehase siseruumide ümberehitamiseks ja korraldamiseks. Ettevõttes töötab 247 töölisi. Jõuandjaks 42 el-mootorit 120 HJ. Valmistatakse paberosse, sigarette, paberossi- ja piibutubakat ning nende pakendeid.

● O. Bester & Ko-le, Pärnus, Janseni 33, asuva ning ümberkorraldatud trikoo- ja riidetööstuses töötamiseks. Ettevõttes töötab 57 töölisi. Jõuandjaks 12 el-mootorit 11,4 HJ. Valmistatakse trikooriidet ja pesu.

● P. Pentre'le Järva-Jaani alevikus, Järvamaal asuva jahu- ja saeveski, villatööstuse ning elektrijaama korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab kuni 12 töölisi. Jõuandjaks diiselmootor 77 HJ ning gaasimootor 30 HJ. Jahvatatakse teravilja, saetakse metsa ehitusmaterjaliks, kraasitakse ja kedratatakse villa ning varustatakse alevikku elektrivooluga. Jaama koguvõimsus 25 kW pingega 220 V.

● D. Pasternak'ile, Tartus Kalevi 53 asuva „ENT“-nimelise nõõbitööstuse üleviimiseks Tartu, Kalevi 44—48, ning seal ehitamiseks, korraldamiseks ning sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 316 töölisi. Jõuandjaks el-mootor 4 HJ. Valmistatakse nõõpe loomaluudest.

● M. Seiler'ile, Pärnus Rääma 17 asuva saeveski juures saepurukuuuri ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Saeveskis töötab kuni 25 töölisi. Saetakse metsa ehitusmaterjaliks.

● O/ü-le „Rõivas ja A. Poleschuk“, Tallinnas Tondi tee 27 asuva ning ümberkorraldatud suka-, pitsi- ja trikootööstuses esimesel ja teisel korral töötamiseks. Ettevõttes töötab 60 töölisi. Jõuandjaks 15 el-mootorit 24 HJ. Valmistatakse sukki, trikooriidet ja pitse.

LAEVANDUS

PRAHITURG. — FREIGHT MARKET.

Laevade prahiturg nädalal kuni 18. maini oli üldiselt võrdlemisi elav, mitmekesise nõudmisega peagu kõikidel turgudel.

Viljaveo turul kestis elav prahtimine L.-Ameerikast. Kuid nõudmise vähenemise tõttu hinnad olid lõdvemad. Maksti keskmiselt 1/—1/6 üle miinimumi juuni laadimiselt, ühest aug. laadimisest maksti 2/- üle normi, muidu aga hilisemad veod tehti 1/3—1/6 üle normi. P.-Ameerikast oli üksikuid tehinguid normihinnaga. Austraaliast prahtimine vaikne.

Mustast merest tulid turule üksikud veod, maksti 11/- Antwerpen/Rotterdam.

Teistest ookeanivedudest elavnes tegevus vanaraua veol P.-Ameerikast Euroopasse ja Jaapani. Suhkruveodu Kuubast oli vaikne. Sojaubade- ja riisivedu olid samuti vaiksemad.

Vahemere/Mustamere vedudel tekkisid mitmed puuvillaseemnete tehingud Aleksandriast, makstes Hulli 10/6—10/9 suurtest, üle 400 000 laadungeis. Maakide vedu

P.-Aafrika ja Hispaania sadamaist oli elav, hinnad eelmisel tasemel, nagu: 8000 tn. Saloni/Antwerpen 10/-; 2200 tn. Bona/Kings Lynn 12/-; 7500 tn. Bona/Rotterdam 6/6; 4000 tn. Bona/Doublin 10/3.

Mustast merest maksti Poti/Baltimore maakidest 13/6; mullapähtlid Saloum/Continent 23/-.

Sütevool hinnad alanesid vähe. Kaugeil kui ka ligidail vedudel. Üldiselt tegevus oli elav ning paljudes kohtades laevadel oli raske stem'i saada. Maksti:

Bristol kanal — Aleksandria	9/6 — 10/-
" " — La Plata	10/8 — 10/6
" " — Madeira	9/-
" " — Lissabon	7/8 — 7/6
" " — Rouen	4/6
" " — Itaalia	7/6
Inglise ida rand — Taani	4/9 — 5/6
" " — Sise Balti	5/- — 6/-
" " — Sise Balti Saksa	6/- — 7/-
Gdynia — Aleksandria	13/-
" — Rotterdam	6/-

Metsaveoturul prahtimine läks elavamaks ning ka metsamüük on tänavu suurem kui m. a. Kuid hinnad ei näita veel oodatud kõvenemist. Viimase aja tehinguist toome:

850 Std. propse Hämina — Inglise i. r.	39/6 juuni
550 Std. DBB Kesk-Soome — Boness	33/- prompt.
540 " " Abo — Zaandom	36/- mai
850 " " Wiipuri — Antwerpen	34/6 juuni
480 Std. propse Pärnu — Grangemouth	31/- mai
425 Std. DBB Pitea — Zeebrügge	43/- juuni
540 " " Uleaborg — Boston	46/3 juuni

Ajalepinguturul toimus terve rida tehinguid suurematele laevadele üksikuteks reisideks P.-Ameerikasse. Maksti: 3000 dw. tn. 6 kuuks Ameerika \$ 1.45; 6000 tn. üks Atlandi ringreis 4/-; 2800 tn. üheks U.S.A. sõiduks \$ 1.50.

Väiksematest laevadest maksti 3250 dw. tn. laevast 6—9 kuud 750 £, 2200 tn. selftrimmerist pakuti 600—625 £.

„Lloyds List“ prahtiindeks aprillis (1923 = 100)

		±%
Euroopa	85,7	+6,4
P.-Ameerika	95,1	-0,1
L.-Ameerika	75,4	-6,1
I.-India, Aafrika	99,2	+3,9
V. Ook., Austraalia	80,4	+0,9
	85,9	+0,9

„Chamber of Shipping“ indeks (1935 = 100)

	Aprill 39	± võrr. märts	± võrr. apr. 38
1. Sööd kuni 3000 br. tn.	103,6	+16,4	+17,5
Sööd üle 3000 br. tn.	99,1	-4,7	-17,0
2. Vili	130,3	+4,2	-7,3
3. Metsamaterjal	100,9	-2,9	-12,2
4. Maagid	126,9	0,0	+8,6
5. Väetisained	94,5	-16,7	-0,4
6. Suhkur	121,4	-2,4	-0,1
7. Raud, teras, vanaraud	143,2	+4,7	+0,9
Üldindeks	119,6	+1,8	-5,8

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Vöiturseisundi kujunemises jätkus m. n. nõrgenemine. Nii noteeriti meie vöihinnaks m. n. 110—112 š cwt. e. n. 112—114 š vastu. Ka taani vöihind näitas Londonis nõrgenemist. Taani vöihinnaks noteeriti Londonis 123—124 š cwt., s. o. 3 š cwt-lt madalamalt kui e. n. Vastavalt hindade nõrgenemisele noteeriti Kopenhaagenis taani ametlikuks vöihinnaks 216 Tkr. 100 kg kohta. Kuna aga meil Saksast saadav hind nõrgenes, noteeriti meie eksportvöihinnaks 141 s. kg, mis on e. n. noteeringust 2 s. võrra madalam. Tendents vaikne.

Vöiturseisundi nõrgenemise põhjuste hindamiseks võib tähendada, et vöitagavarade liikumine Inglise näitas aprilli teisel poolel ja mai algul vähenemist. Nii oli vöitagavarade seis Inglise 22. IV 786 000 kasti ning 6. V 763 000 kasti. Seejuures on ka k. a. vöitagavarade seis ligi 50 000 kasti võrra väiksem kui m. a. Samuti on ookeanitaguste maade vöipakkumine üldiselt väiksem kui m. a. samal ajal. Nii oli näit. Uus-Meremaal vöitoodang aprillis 36% väiksem kui e. a. samal kuul. Tootmisaasta esimesel 9 kuul on vöitoodang Uus-Meremaal näidanud vähene-

mist 12%. Austraalias on võitoodang küll suurem kui m. a., kuid ookeanitagustest maa-dest pakutav või üldkogus on väiksem kui m. a.

Kuna euroopa karjamaajanduslikes mais võitoodangu kujunemises erilist muudatust senini ei ole esinenud, võib järeldada, et võituru nõrgenemine ei sõltu pakkumisest, vaid nõudmise tagasiminekest. Kahtlemata mõjub

võihindade kujunemisele ebasoodsalt ka üldine poliitiline pinevus, mis mõjub pidurdavalt võitagavarade soetamisele.

Sisuturul maksus m. n. või s. kg:

Talinnas	lauavõi 200—205 s. kg. käägivõi 160—185 s. kg.
Valgas	" 180—210 " " " 170—175 " "
Viljandis	" 205 " " " 150—160 " "
Narvas	" 210—215 " " " 175—195 " "
Tapal	" 210 " " " 150—160 " "

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Inglises, kui tähtsamal juustuturul on seisund vaikne ja hinnad tunduvalt madalamad m. a. samaaegseist hindadest.

Nii oli Uus-Meremaa juustuhind Inglises märtsis 12%, ja aprillis 14%, madalam kui aasta tagasi. Kanada juust on hinnas langenud vähem — 5%.

Hindade nõrgenemine on esinenud ka mais. Saksa juustuturul esineb elav nõudmine ja hinnad on püsivad.

Talinnas noteeriti 22. V eksportjuustu hinnaks, mis on vanem kui 120 päeva, endised hinnad.

Šveitsi juust hinnati: Juusturatta raakus:

	80 kg. ja üle	alla 80 kg.
12 A palli	120 s. kg.	110 s. kg.
12 B "	117 " "	107 " "
11 A "	118 " "	108 " "
11 B "	115 " "	105 " "
10 ABC palli	106 " "	106 " "

Siseturujuustu-hinnaks noteeriti šveitsijuust 100—125 s. kg, hollandijuust — 95—105 s. kg., baksteinijuust — 95—105 s. kg ja tilsitijuust 105—115 s. kg. Konservjuust noteeriti rasvasisalduse järgi: juust, mille kuivaines on 35% rasva — 100—110 s. kg, 45% — 120—160 s. kg ja 50% rasvasisaldusega juustu hinnaks 150 s. kg.

Eksportitava šveitsijuustu eest saavad juustutööstused ühes riikliku juurdemaksuga järgmist hinda:

	Juusturatta raakus:	
	80 kg. ja üle	alla 80 kg.
12 A palli	160 s. kg.	150 s. kg.
12 B "	147 " "	137 " "
11 A "	148 " "	138 " "
11 B "	135 " "	125 " "

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib endiselt veel nõrk tendents, mis takistab hindade paranemist. Suured laoseisud rõhuvad turgu ebasoodsalt. Lähemate nädalate jooksul loodetakse Taani peekonisaadetiste vähenemist, mis peaks kutsuma esile turu seisukorra paranemist.

K. n. maksavad eksporttappamajad peekonide eest endiselt järgmisi hindu:

Tapakaalud	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort
60 —72 kg.	96	91	85	Sise-
55,5—59 "	91	87	81	туру-
72,5—75 "	91	87	81	hinnad
75,5—80 "	87	83	80	

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiste pakkumine, mis eelmisel nädalal suurenes, kujunes m. n. üle ootuste veelgi suuremaks. Kevadist suuremat pakkumist põhjustasid peamiselt tänava hiliskevadeni püsinud kuivad ja külmad ilmad, millest tingituna ei ole k. a. rohu- ja sööda-aasta väljavaated kui-

Elussigade hindadeks noteeriti:

120—160 kg. raakused 67 s. eluskaalu-kg.
üle 160 " " 61 " " "

Alates 22. maist s. a. tösteti pekisigade eluskaalu alammäära 120 kg-le.

Inglises avanevad ka aasta kolmandal veerandil suuremad mahutusvõimalused meie peekonile. Arvestades seda asjaolu tuleks seakasvatatajail jälle suuremat tähelepanu pöörata peekonide kasvatamisele.

gi head. Kuna m. a. hea sööda-aasta võimaldas rohkemal arvul loomi pidada ületalve, siis on talupidajad nüüd viletsama söödalooteuse tõttu sunnitud kehvemaid kariloomi turustama tapaloomadeks. Vasikate, samuti ka sigade pakkumise ja nõudmise vahekord ning hinnad

püsisid m. n. stabiilseina. Kuna k. n. on püha-de-eelne, siis vähemalt vasikatehinnad ei tohiks nõrgeneda. Lammaste pakkumine püsib siseturu nõrga hinna tõttu tagasihoidlikuna, turustatakse peamiselt ekspordi praaki ja ülejääki.

M. n. keskmiselt maksti suurmüügil liha kg-st järgmiselt:

Suured pullid: (el.-k. üle 400 kg) rammusad 48—50 s. ja keskmised 46—48 s. kg. Eluskaaluga 29—31 s. kg.

Väiksemad pullid: (el.-k. alla 400 kg) rammusad 47—49 s., keskmised 46—47 s. ja lahjad 44—46 s. kg. Eluskaaluga 24—27—29 s. kg.

Lehmad ja härjad: nuumatud 50—55 s., rammusad 45—50 s., keskmised 37—42 s. ja lahjad 32—36 s. kg. Eluskaaluga 16—23—30—33 s. kg.

Mullikad: nuumatud 50—55 s., rammusad 47—49 s., keskmised 45—47 s. ja lahjad 34—38 s. kg. Eluskaaluga 19—26—29—33 s. kg.

Vasikad: nuumatud (täispiimaga joodetud) 55—65 s., rammusad 50—55 s., keskmised 45—50 s. ja lahjad 40—45 s. kg. Eluskaaluga vastavalt headuse sordile 27—33—38—45 s. kg.

Lambad: eksportlambad 100—105 s. Eluskaalu järele franko saatejaam 41—44 s. kg. Siseturulambad: nuumatud 50—55 s.,

TOORNAHKADE TURG.

Toornahaturul püsib endiselt kindel tendents. Toornahkade hindade noteerimiskomisjoni koosolekul Börsikomitee juures 17. V s. a. noteeriti toornahkade hinnaks franko vastuvõtupunkt 22—28. V s. a. järgmiselt:

Veisena had, värsked I sort 70 s., II sort 63 s. ja praaknahad 50 s. kg; soolatud nahad I sort 82 s., II sort 74 s. ja praaknahad 60 s. kg. Tendents kindel.

Vasikanahad, kuivad I sort kerged, värsked kuni 3,5 kg kr. 3.50 tk., II sort värskelt, raskemad kui 3,5 kg kr. 1.10 kg, ja

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade kujunemisel võis m. a. märkida Inglises püsimist. Nii kujunes meie kanamunahinnaks 8/3 š. d. (15,5 lb) 120 tk. kohta, mis on võrdne e. n. hinnale. Saksas aga näitas hindade tase paranemist. Vastavalt välisturu hindadele kujunes meie eksportmu-

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas		1939. a	1938. a	1937. a
	15./V 21./V 1939	8./V 14./V 1939	1./I kuni 21./V	1./I kuni 22./V	1./I kuni 23./V
VÕI (tonni) Butter (tons)	844,5	806,2	4127,3	3708,1	3288,9
Sellest:					
Saksa . . .	71,5	29,5	1491,3	1178,0	1361,7
Inglisse . . .	254,7	276,7	2591,6	2624,1	1766,8
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	1765	2088	14895	8588	5172
Sellest:					
Inglisse . . .	1189	720	7028	4729	704
Saksa . . .	324	1080	6510	2620	4468
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	69,5	94,5	1206,9	803,3	807,6
LINA (tonni) Flax (tons)	130,4	96,5	5084,8	2672,2	3884,0
Sellest:					
Inglisse . . .	2,0	50,6	3020,0	1879,7	1405,0
Belgiasse . . .	—	—	55,7	0,5	181,4
Soome . . .	19,5	—	201,7	226,0	173,1
Saksa . . .	114,8	45,9	1258,1	206,6	1353,3
Prantsusse . . .	—	—	172,3	842,2	522,1

keskmised 45—50 s. ja lahjad 40—45 s. kg. Eluskaalu järele 32—33 s. kg.

Sead: tapetult ühes peade-jalgadega, noored (eluskaal kuni 80 kg) 77—80 s., peekonkaalulised 76—80 s. rasvasead 72—76 s., lihasaad 72—74 s. ja vanad suured emised 65—70 s. kg. Eluskaaluga 58—59—61 s. kg.

— RAWHIDE MARKET.

III sort praaknahad kr. 1.75 tk. Tendents kindel.

Lambanahad, I sort OJ kr. 3.35 tk., II sort J kr. 3.00 tk., III sort L kr. 2.25 tk., IV sort K kr. 1.75 tk. ja V sort praaknahad kr. 0.60 tk. Tendents kindel.

Hobusena had, I sort soolatud 17 kg ja üle ning värsked nahad 20 kg ja üle kr. 11.00 tk., II sort soolatud alla 17 kg ja värsked nahad alla 20 kg kr. 8.00 tk ja III sort praaknahad kr. 5.00 tk. Tendents kindel.

nade kalkulatsioonihinnaks 64 s. kg. See on 11 s. kg-lt kõrgemaks kui e. n. Eksportmunade hinnaks noteeriti 70 s. kg ja siseturumunade hinnaks 60 s. kg franko kogumispunkt. Tendents vaikne.

Nagu nähtub vastavaist andmeist, on kana-

munatoodangu kõrgseis Euroopa tähtsamais kanakasvatustes tänava juba saavutatud. Seetõttu võib arvata, et hooajaline hindade langus välisturgudel on jõudmas lõpule, ning edaspidine kanamunahindade areng toimub juba tõenäoliselt tõususuunas. Seejuures võib aga esineda siiski mõningaid ajutisi nõr-

genemisi, kuid millede ulatus on olnud tavaliselt väike.

Siseturul on hindade tase viimaseil nädalail püsinud võrdlemisi ühtlane. Nii maksusid kanamunad m. n. linnades s. paar:

Tallinnas	8—11	Tapas	8—9
Valgas	8—10	Paides	8—9
Viljandis	8—9	Petseris	7—9
Narvas	9—10		

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjon Börsikomitee juures noteeris 22. skp. Tallinna kohta järgmised piimahinnad: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 12 s. l ja müügil piimatööstustele 11 senti liiter. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 10 s. l ja müügil piimatööstustele 9 senti liiter. Soojade ilmade tulekuga on piima järele nõudmine paranenud ja seetõttu piima pakkumine nõudmisega tasakaalus. Piimatoodang on ka läinud tagasi kuna tänavune kevad on veninud erakordselt pikaks. Eelmistel aastatel oli sellel ajal kari juba karjamaal, tänavu aga on rohukasv veel kinni. Loomi on mõnes kohas küll juba karjamaale lastud, kuid seda siis juba häda sunnil, sest pikaleveninud laudas-söötmise tõttu on heinatagavarad lõppenud. Paljalt karjamaalt saab aga loom praegu vähe ja toodang langeb seetõttu.

Peale toodangu tagasimineku ja tarvita-

Tallinna ümbruse talupidajate algatus piimahinna tõstmiseks, kus soovitakse piimast saada suvekuudel 11 senti ja talvekuudel 12 senti liitrist. Et kindlustada selle hinna saamist peetakse tarviklikuks, et kaupmeestega sõlmitakse kindlad lepingud hinna üle. Kui talupidajate nõudmised läbi ei lähe, on kavatsusel mõnepäevaline „piimastreik“ kuulutada välja.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinnas	16—17	—	13—14	11
Tartus	16—17	13	—	10—11
Narvas	14	10	—	8
Viljandis	15	—	—	10—11
Valgas	15	—	—	10
Paides	—	—	—	10
Petseris	—	—	—	9—10
Tapas	—	—	11	10
Paldiskis	—	—	—	9

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljahindade tõus m. n. jätkus, kuid väiksema intensiivsusega, kui nädal varemalt. Tagavarade ostud, millised kutsusid esile hindade tõusu on vaibumas, mistõttu ka hindade tõusus on märgata tagasihoidlikkust. Hindade tõusule, peale tagavarade ostu, avaldasid mõju ka P.-Am. Ühendriikides Kanada piiriäärseis nisukasvatustes valitsevad liivatormid, mis kahjustasid sealsetid nisupõlde. Nagu aga hilisemad teated kõnelevad ei ole liivatormide poolt tekitatud kahjud niivõrd suured, nagu algul kardeti ja hiljem sadanud vihmad on seal seisundit taas parandanud.

M. n. rukkihiinad maailmaturgudel näitasid suuremat tõusu kui nisuhinnad.

Rukkihind tõusis Chicagos e. n. 6,90 kr-lt per kv., 7,42 kr-le, s. o. 7,5%, Winnipegis e. n. 6,75 kr-lt 7,03 kr-le, s. o. 4,1%.

Nisuhind tõusis Liverpoolis e. n. 9,15 kr-lt per kv. 9,19 kr-le, s. o. 0,4%. Chicagos 10,98 kr-lt 11,12 kr-le, s. o. 1,3%, kuid Winnipegis nisuhind näitas e. n. võrreldes langust, langedes 9,27 kr-lt 9,07 kr-le, s. o. 2,2%.

Maisihinnaks oli m. n. keskmiselt 7,62 kr. per kv. e. n. 7,61 kr. vastu. Maisihindades ei olnud seega suuremaid muudatusi.

LINATURG. — FLAX MARKET.

Viimase nädala kestel on linaturg hoidnud kindlat hinnatendentsi. Linahind näitas nä-

dala kestel mõnede sortide juures isegi teatud tõusu.

Läti liivoonia lina müüdi hinnaga £ 87 cif R. sordi alusel, kuna praegu nõutakse £ 87.10—88. Võru-Petseri linahinnaks on £ 86.10—87 R sordi alusel.

Linahinnad šotis:

	17. V	9. V
Võru-Petseri R	£ 86.10—87	£ 86.10—87
Pärnu ülepuhastatud R	£ 86 —87	£ 86 —87
Pärnu takk I sort	£ 59 —60	£ 58 —59
Läti liivoonia R	£ 87.10—88	£ 86.10—87

Võrreldes mai algu noteeringuga, paranes Läti liivoonia linahind ja Pärnu taku I sordi hind 1 £ tn-lt.

Linahindade noteerimiskomisjoni koossele-

kul 19. V noteeriti linakokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu kg-lt s.:

Võru- ja Petserimaal Mujal Eestis

R	185	188
HD	126	124
D	117	115
OD	108	106
LOD	99	97
H	90	88

Takk I sort	86
Takk II sort	76
Takk III sort	66
Ehitustakk	15—20

Tendents kindel.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

M. n. oli juba märgata elavust kartuli-kaubanduses. Rootsi saadeti kartulid nädala lõpus ca 1800 kv. Sellest üle 1000 kv. Tallinnast. Lääne rannas veel mõni purjekaomanik katsub kartuleid koguda; niipalju, kui võimalik neid on saada. Mõni purjek on laadinud kartuleid Rootsi jaoks ka saartelt.

Stokholmis kartulihinnad viimastel nädalatel näitavad tõusu. Mille tagajärjel võime loota, et Tallinna ladudes asuvaid kartuli tagavaru läheb korda müüa lähemal ajal Rootsi.

Peale eesti kartulite on Stokholmi toodud söögikartuleid ka Lätist.

Soomlaste ostud Viru rannal on vähene-maks jäänud. Mõni üksik purjek käib näda-

las kartuleid võtmas. Peale oma söögitarvi-tuse ostavad soomlased meile kartuleid ka Helsingi turu jaoks.

Raudteejaamades on kartulite kokkuvõtmine vaikne. Mõned üksikud vagunid söögi-kartuleid on toodud Tallinna. Tööstuskartuleid tärkliisvabrikute jaoks ostetakse ka mõnes r.-jaamas.

Kartulihindades m. n. erilist muudatusi ei olnud. Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosselekul 22. 5. 39 Börsikomitees noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: raudteejaamades kr. 3.00—3.30 kv, Viru- ja Läänerannas kr. 3.50 kv.
2. Tööstuskartul: Tärkliisvabrikuis 13—15 s. tärkliise kg. Tendents vaikne.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Rohkesti on ilmunud juba müügile värsket kurki, rabarbrit ja tomateid mistõttu nende hinnad langesid tublisti. Kurke saab osta juha 25 s. tk., rabarbrit 40 s. kg ja tomateid — 5 kr. kg. Rabarbri hind on langenud võrreldes m. n. 60—70 s. kg, tomatid kuni 2 kr. kg. Teiste värskete aedsaaduste hinnad on veidi langenud või püsivad m. n. tasemel. M. a. köögiviljad seevastu näitavad tõusu. Väheste peakapsaste eest nõutakse kuni 1.20 kr. kg ka sibulate hind on tõusnud nõutakse 40 s. kg. Võrreldes m. a. on hind siiski veel 30—40 s. kg odavam. Tippsibulatest küsitakse 1.20 s. kg m. a. samal ajal maksusid tippsibulad 2.50 s.

Elavalt pakutakse lilled- ja köögiviljade

taimi. Tomati taimed maksuvad 10—15 s. tk. Maasika taimedest nõutakse 1,5—2 s. tüki.

Tallinna turul maksusid jaemüügil 22. V:

	s. kg.		s. kg.
Õunad, välism.	160—170	Tomat	500—550
Jõhvikad	30—40	Aedoad	450—500
Sibulad, vene	30—40		s. tk.
Tippsibulad	120	Apelsinid	12—20
Peakapsas	100	Sidrunid	7—8
Hapukapsas	25—35	Kurgid, värsked	25—100
Peet	18—20	Kurgid, hapud	3—6
Kaalikas	18—20	Kurgid, marin.	5—7
Porgand	20—40	Rohel. sibulad	4—5
Kõrvits	30—35		s. kimp
Rabarber	40—50	Redised	8—12
Salat	80—100	Murulauk	4—5
Spinat	100—120		

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. veeti välja elus ja värsket kala 57 535 kg, sellest angerjat 10 560 kg, hauge 28 335 kg, latikat 14 700 kg, koha 3 300 kg, ja teisi kalasorte 640 kg.

Angerjat veeti Saksa värskelkana jääpakendeis. Haugi läks Poola 14 000 kg, Rootsi — eluskalana 6 450 kg ja värskena 4 700 kg, Soome eluskalana 900 kg ja värskena 1 550 kg ja šveitsi 735 kg.

Latikat — Poola 13 000 kg ja Soome 1 700 kg.

Koha Saksa 1 900 kg, Rootsi 500 kg, Poola 380 kg ja teisisse maisse 520 kg.

Teised kalasordid: Soome 200 kg siigu, lõhi ja iherust Saksa 150 kg — Soome 100 kg ja ahvenat šveitsi 190 kg.

Siseturu kalakaubanduses valitseb endine seisund. Müügil rahuldaval kogusel hauge, ahvenat ja latikat.

Ka angerjasaak näitab tõusu, kuid soodaste väljaveotingimuste tõttu jääb siseturule angerjat vähe, mistõttu angerjahind siseturul püsib võrdlemisi kõrgena 150—200 s. kg. Lõhi, iherust ja koha müügil vähe. Koha müügihind 80—120 s. kg. Lõhi suured 300—350 s., iherus (mereforell) ja väiksemad lõhid 150—250 s. kg.

Räimekaubandus. Värske räime rohkuse tõttu valitseb elav tegevus. Suurima koguse räimi annab Pärnu laht. M. n. kestel tuli Pärnu kalasadama kaudu müügile räimi 525 000 kg, millest osa kalanduskoja korraldusel müüdi oksjonil 25 s. mõõt (8 kg), kuna osa läks vabalt vaheltkauplejate kätte 15—20 s-ga mõõt. Suurem osa toodangust veeti Tartu ja teisisse sisemaa müügikeskustesse.

Puise ranna räimetoodangut arvati m. n. ca 90 000 kg. Kaluritele maksti 25—30 s. dekaliitrist (8 kg). Toodangu suurem osa tuli Tallinna turule, väiksem osa Haapsalu turule. Haapsalu lahe ja Vormsi rannavete räimesaak nõrgapoolne.

Kaluritele maksti 30—40 s. dekaliiter.

Tallinna kalasadamasse tuleb räimi müügile keskmiselt. Kaluritele maksti 6—7 s. kg.

Tallinna turul müüdi kohaliku lahe räimi 8—10 s. kg ja kaugematest randadest (Puisest j.t.) 6—8 s. kg.

Narva lahes räimesaak kehv, mistõttu Narva turul räimehind võrdlemisi kõrge — 15—20 s. kg.

Tartu kalahallis müüdi Pärnu lahe räimi 8—10 s. kg.

Räime rohkus pidurdab tursa realiseerimist. Võrdsete müügihindade juures tarbija eelistab räimi.

Turski pakutakse 5 s. kg, kuid selle hinna juures jääb osa toodangust realiseerimata, mistõttu kalurid asuvad räime ja teiste kalade kalastamisele.

Lestasaak näitab väikest paranemist, kuid müügihinnad püsivad endisel tasemel 40—45 s. kg.

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad s. kg:

	Tallinnas, 20. V.	Tartus, 20. V.	Narvas, 19. V.
Lõhi ja iherus, värsko	150—350	—	—
Angerjas, „	150—200	160—200	—
Siig, „	50—80	—	—
Koha, I valik, „	100—120	90—100	—
Koha, II valik, „	80—100	80—90	—
Haug, „	30—45	35—45	40—45
Latikas, „	30—40	25—40	—
Ahven, mere, „	25—40	—	—
Ahven, järve, „	18—30	10—20	10—30
Vimb, „	30—40	30	25—30
Süinas, „	—	20—30	—
Särg, „	10—15	10	20
Linask, „	30—45	50	60
Kiisk, „	20—30	15—25	—
Räim, „	6—10	8—10	15—20
Kilu, „	20—22	—	—
Tursk, „	5—12	10—15	—
Lest, „	40—45	—	—

Kalakaubahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 22. V k. a. noteeriti järgmised elus- ja värskelkala kokkuostu hinnad.

1. Angerjas, elus eksportkõlblik 130 s. kg fr. rannik. Tendents kindel.

2. Koha, värske eksportkõlblik alates 38 sm 75 s. kg fr. rannik. Tendents kindel.

3. Haug, a) värske eksportkõlblik valik 1—3 kg — 25 s. kg; b) elus 1—3 kg — 35 s. kg. Tendents rahulik.

4. Latikas, värske eksportkõlblik, valik: alates 800 g — 25 s. kg fr. rannik. Tendents kindel.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

15. mail 1939. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	40 859 166,40	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	1 276 038,89
välisraha	15 690 041,57	3. Eritagavarakapitalid	4 122 865,94
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Cohn.</i>	1 116 488,45	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		a) pangatähed liikvel	52 356 458,—
kaubavekslid	10 347 007,24	b) jooksvad arved:	
põllumajandusl.	1 841 885,20	valitsuse	22 106 248,00
metsatööstusl.	23 452,75	pankade	11 661 881,36
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		teised	2 463 892,60
valitsusele	—	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	19 033 427,50
teisetele *)	13 298 272,56		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	8 459 180,82		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	30 788 312,98		
	118 020 757,47		118 020 757,47

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 63,83 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 799 573,21
Includes Ektr. 799 573,21 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

Kuukiri „KONJUNKTUUR“

on määratud Konjunktuurinstituuudi uurimistöde ja väliskaastöö igakuiseks avaldamiseks Konjunktuurindeksis tuuakse arvuline ülevaade kõigi tähtsamate majanduselunähtuste kohta originaalsel ja piltlikul kujul.

Eesti majanduse ülevaates püütakse anda meie majanduselu nähtuste igakülgne objektiivne hinnang. Selle koostamisest võtavad osa ka sektsioonide nõukogud.

Välismaa majanduselust antakse samuti süsteemilisi ülevaateid, käsitledes välisriikides ilmsikstulevaid suundi.

Nende üldiste ülevaadete kõrval omistatakse üksikasjalist tähelepanu pikemate käsitluste näol tähtsamale üksikaladele (põllumajandus, tööstus, kaubandus, transport, tarbimine, töö- ja palgaolud).

Riigimajanduse osas võetakse üksikasjalisele käsitlusele meie riigimajandus ta koguulatuses, samuti tuuakse ka ülevaateid tähtsamate riikide riigimajanduse seisukorrast.

Balti riikide kohta toodavad ülevaated toimuvad nende riikide tegelaste kaasabil ja tohiksid kujuneda meile huvitavaks.

Eriuurimustena ilmub rida Instituudi poolt teostatud pikemaid töid.

Maailmamaajanduse probleeme osas jälgitakse maailmas sündivat murrangut ja majandusstruktuuri muutusi üksikuis riiges.

Ühiskondlike probleeme on osa, kuhu kuuluvad uurimused, mis majanduselu kõrval harravad ka ühiskondlikku elu.

Majandusteooria osa käsitleb tähelepanuvamaid voole kaasaegses majandusteoorias.

Konjunktuurteooria arenemisest ja konjunktuurasutiste tööst tuuakse järjekindlat ülevaateid.

Kuukiri „KONJUNKTUUR“ ilmub iga kuu algul vihkudena 64—80 lk.

Tellimishind . . . . . Kr. 8.— aastas, poolaastas Kr. 5.—

ühes nädalakirja „MAJANDUSTEADETEGA“ „12.— aastas, poolaastas Kr. 7.—

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LEEDU. Leedu võiekспорт k. a. esimesel neljal kuul.

Lithuanian Butter Exports in the First Four Months of the Current Year.

Pienocentras eksportis k. a. esimese 4 kuu jooksul 2930 tn võid 2579 tn vastu m. a. samal ajal. Võid eksporditi järgmisesse maisse (protsentides): Inglise 66,12%, Saksa 13,22%, Lähis-Itta 8,85%, Belgiasse 4,41%, endisse Tšehho-Slovakkiasse 3,85% ja Aafrikasse 2,77%. Ülejäänud eksporditi mitmesuguseisse teisisse maisse.

Leedu väliskaubandus. Leedu väliskaubandus 1939. a. esimesel 3 kuul ulatus koguväärtuses (eksport ja import kokku) 105,6 milj. lit. 105,3 milj. lit. vastu m. a. samal ajal. Eksport moodustas 58,2 milj. lit. 55,6 milj. lit. vastu m. a. samal ajal. On märkimisväärne, et asetleidnud poliitiliste sündmuste tõttu langes eksport mais 16% võrreldes m. a. sama kuuga. Kuid ka impordi languse tõttu k. a. märtsis osutus aga Leedu väliskaubandusbilanss k. a. esimesel 3 kuul siiski aktiivseks.

Käibeloleva raha kogus Leedu s. Käibeloleva raha kogust 1. V. 39 arvestati 196,75 milj. lit., sellest paberraha — 181,64 milj. ja metallraha 75,11 milj. lit. Leedu panga kullatagavara moodustas 1. V 39 63,25 milj. lit. ja välisvaluuta-tagavara 8,12 milj. lit.

Leedu tööstuse ümberkorraldamise kavatsusi. Valitsuse häälekandja „Lietuvos Aidas“ 6. V k. a. nõuab, et riik hakkaks kõigi rahvuslike tööstusharude üle teostama kõige laialdasemat kontrolli. See kehtib eriti tööstuse kohta, nagu kirjutab leht. Kontrollides tööstust peab riik ka soodustama tööstuse

arengut, kuna tööstuse ülesandeks on mitmesuguste rahvakihtide heaolu tõstmine. Leedus tegeleb tööstusega 6,4% kogu elanike arvust, kuna Lätis on vastav arv 17,9% ja Eestis — 17,6%, Taanis aga 39%.

Kaubavahetus Leedu ja Itaalia vahel. Kaubavahetuse elustamiseks Leedu ja Itaalia vahel sõitis Kaunasesse seks otstarbeks itaalia kaubanduslik atašee (alatiine asukoht Stokholmis), kellel oli läbirääkimisi põllumajandusliku kooperatiivühingu „Lietukis'e“ esindajatega. „Lietukis“ ekspordib Itaaliasse juba mitmeid aastaid kartuleid, seemneid, lina- ja kaunviljaseemneid. Itaaliast ostetakse apelsine, sidruneid ja muud puuvilja.

Leedu 1938. a. viljasaagi reaalseerimine. Statistika keskbüroo andmeil oli Leedu teraviljasaak 1800 000 tn. Sellest kogusest eksporditi välismaale 133 000 tn. Vastavalt teraviljahindade säilitamispoliitika le kulutas riigikassa väljaveopreemiade väljamaksmisiks 5 milj. lit.

Kodulindude ekspordi suurendamine Leedus. „Maistas“ kavatses k. a. suurendada kodulindude ekspordi välismaale. Loodetakse, et ühingu tänavaaastane kanapogade eksport tõuseb kuni ühele milj. „Maistas'e“ poolt on asutatud maale palju keskusi, millised hakkavad teostama kodulindude ülesostmist. Samuti kavatsetakse seada sisse rida uusi kodulinnu-kasvatamisfarme.

LÄTI. Aktsiaseltside areng. — Development of Latvian Stock Companies.

1938. a. asutati Lätis 15 uut aktsiaseltsi põhikapitaliga 33,8 milj. lat., aasta varem 23 aktsiaseltsi põhikapitaliga 25,1 milj. lat. Neis arvudes esinevad ka riiklikud aktsiaseltsid.

15 aktsiaseltsi suurendas 1938. a. oma põhikapitali 6,7 milj. lat. (1937—25 a/s., 26,3 milj. lat.), kuna 2 a/s-i vähendas põhikapitali 250 000 lat. (1937. a. — 4 a/s., 2,2 milj. lat.).

Kõrgendatud linapremia. — Flax Premiums Raised in Latvia.

Rahaministri uue määruse kohaselt tõsteti 1938. a. lõikusest mitüdava lina ja kanepi li-

sapremiaid vastavalt 10-lt 20 santiimile ja 2-lt 4 santiimile.

Läti Panga aruanne. — *Report of the Bank of Latvia.*

Esialgsete andmete kohaselt old Läti Panga 1938. a. puhastulu 3 286 943 lat., millega ületatakse 1937. a. puhaskasu 3,1 milj. lat. Puhaskasu ositatakse järgmiselt; 25%, s. o. 821 735 lat. lisatakse põhikapitalile, 328 694 lat ehk 10% tagavarakapitalile, 1 348 267 lat läheb mitmesugustele eri- ja sihtkapitalidele ning teisiks põhikirjapäraseiks väljaminekuiks, kuna ülejääk 788 245 lat. läheb riigikassasse.

Rahakäive 1939. a. esimesel 3 kuul kujuneks järgmiselt:

	Panga- tähed	Riigikas- satähed	Metall- raha	Kokku
Jaanuar . .	77 831 610	42 452 545	33 463 641	153 747 796
Veebruar . .	80 549 915	43 701 795	33 520 751	157 772 461
Märts . . .	87 672 470	45 171 550	33 926 707	166 770 727

Võrreldes märtsiga 1938. a. on suurenenud käibelolevate pangatähtede arv 20 894 935 lat., riigikassatähtede arv on vähenenud 562 970 lat., metallraha arv on suurenenud 1 725 984 lat. Kogu käibeloleva rahakogus on suurenenud 20 057 949 lat.

SOOME.**Käibeloleva rahakoguse vähenemine Soomes.**

Decrease in Finnish Note Circulation.

Soomes on käibeloleva raha kogus vähenenud, olles täiesti kooskõlas väikese tagasilöögiga majanduselus. Kui 1938. a. jaanuaris käibeloleva raha kogus oli 2 015 milj. Smk

ja sama aasta veebr. 2 189 milj., olid vastavad arvud 1939. a. jaan. 1975 milj. ja veebr. 2159 milj.

Soome nikkel maailmaturule. — *Finnish Nickel on the World Market.*

Arvestatakse Soome niklitööstuse täieliku käimahakkamist juba k. a. lõpul või hiljemalt 1940. a. algul. Pannes tähele niklitootjate maade vähesust, eriti Euroopas, kus NSVL toodab 2500 tn., Kreeka 2000 tn., Nor-

ra 900 tn. 117 000 tn. maailmatoodangu juures, millest Kanada toodab 102 000 tn., omab Soome nikli maailmaturule tulek erilist tähtsust.

POOLA. Kivisöe väljavedu Poolast aprillis. — *Polish Coal Exports in April.*

Kivisöe väljavedu tõusis apr. 1 286 000 tn-le 1 088 000 tn. vastu eelmisel kuul. Seega on kivisöe väljavedu suurenenud 198 000 tn. ehk 18%. Üksikute väljaveomaade järgi on väljavedu tõusnud, arvatud välja Balti riigid, Kesk-Euroopa riigid ja Danzig. Nii suurenes kivisöeksport Skandinaavia riigesse 66 000 tn., tõustes 324 000 tn-le, Lääne-Euroopa riigesse 93 000 tn., tõustes 270 000 tn-le, L.-Euroopa riigesse 76 000 tn, tõustes 238 000 tn-le ja ülemereriigesse 25 000 tn., tõustes

81 000 tn-le. Väljavedu Kesk-Euroopa riigesse vähenes 56 000 tn., Balti riigesse 5000 tn. ja Danzigi 5000 tn. Kivisöe väljaveo suurenemises on esikohal Itaalia, kuhu Poola eksportis 68 000 tn. enam kui eelmisel kuul. Järgnevad Prantsuse 47 000 tn-ga, Rootsi 40 000 tn-ga, Holland, Slovakkia ja Argentina. Seoses kivisöe väljaveo üldise suurenemisega suurenes tunduvalt ka Danzigi ja Gdynia sadama tegevus.

Tollimuudatusi Poolas. — *Amendment of Polish Customs Duties.*

Kehtivusega 28. IV k. a. kõrgendatakse väljaveotolli vanarauale, rauamurrule, rauaja terasepurule ning tsinkplekiribadele 10 zl-lt 20 zl-le 100 kg-lt.

Kehtivusega 17. IV k. a. võimaldatakse finantsministeeriumi igakordsel loal mõningaile kaupadele, nende hulgas toomasslakki, martinšlakki, õlikoogid päevalilledest jne., tollivaba või alandatud tolliga sissevedu.

Uued päritolutunnistuste eeskirjad Poolas.

New Regulations in Poland Concerning Certificates of Origin.

Poolas pandi 1. V k. a. kehtima uued eeskirjad päritolutunnistuste kohta, millised koondavad esmajoones kõik sel alal viimaste

aastate jooksul antud määrused ja muudavad ühtlasi mitmesuguseid eritingimusi.

SAKSA.

Saksa lihaga varustamine. — *German Meat Supplies.*

Lihatarvitus Saksas kasvab järjekindlalt, ületades m. a. kõigi varemate aastate lihatarvitus. 1938. a. on lihatarbijatele toimetatud kätte 3,8 milj. tn. 3,6 milj. tn. vastu 1937. a. ja 3,4 milj. tn. vastu 1936. a. M. a. tarbitud lihakogusest oli 2,4 milj. tn. sealiha ja 1,2 milj. tn. loomaliha.

Välismaalt sisseveetud sealiha 1938. aasta jooksul moodustas tapetud loomade üldarvust 2,5%, välismaine loomaliha aasta jooksul tapetud loomade koguarvust 3,8%. 1937. a. oli

välismaalt sisseveetud lihasortide suhe kodumaistega vastavalt 2% ja 5%.

Välismaise liha sissevedu 1938. a. võrreldes 1937. a. andmetega näitas sigade sisseveo suurenemist 268 600 võrra, vähenenud on aga veiste sissevedu 28 600 looma võrra. Veiste sisseveost langeb vähenemine peamiselt lehmadele, milliseid veeti 1938. a. 22 400 looma vähem sisse kui e. a. Viimatimainitud asjaolus nähakse müügiloleva liha mihuse tõusu.

TÜRGI.

Läti näitus Istanbulis. — *Latvian Exhibition in Istanbul.*

Istanbulis avati Läti rändnäitus 10. V 39 ja jäi avatuks kaheks päevaks. Mitte väga suur näitus andis hea ülevaate Läti oluliseimaist tooteist. Esindatud oli eeskätt puutööstus iga sorti vineeri, paberi- ja kaevanduspuuga. Riia kummitööstus oli esindatud kõigi oma mitmesuguste toodetega, millede vastu Türgis on elav huvi. Konservid, lina, kanep ja toornahad huvitavad Türgit vähem, samuti portselantööstuse hästiõnnestunud mustritega tooted. Seevastu on galaliiditööstustooted Türgis hästiminevad artiklid, kuna Türgis puudub säärane tööstusharu.

Avatud näitust loodetakse soodustavalt mõjuvat läti kaubandusele Balkani riikidega, kelledega Lätl on suurelt passiivne kaubandusbilanss. 1938. a. oli Läti kaubavahetus Balkani riikidega (1000 lat.) järgmine:

	Sissevedu	Väljavedu	Saldo
Bulgaaria	1079	97	— 982
Türgi	1035	723	— 312
Rumeenia	1025	70	— 955
Kreeka	731	161	— 570
Jugoslaavia	428	24	— 404
Kokku	4298	1076	—3223

SVEITS. Toor- ja toitainete ladustamise kavatsusi Šveitsis Alpi järvedes.

Project for Storage of Raw Materials and Foodstuffs in Swiss Alpine Lakes.

Liidunõukogu poolt sooritatud toitainete ladustamine sõja korraaks on andnud häid tulemusi. Toor- ja toitainete ladustamiseks on kutsutud ellu era a/s. „Gerona“, mille aktsiakapital koosneb väikese nominaalväärtusega osatähtedest. Osatähtede väljamaks ei toimu rahas, vaid kaupades. „Gerona“ võtab

kaupu ka krediidile, andes välja vastavad laotunnistused.

Toor- ja toitainete ladustamine toimub Sise-Šveitsis. Huvitavad on katsed, milliseid on tehtud toitainete ladustamisega vastavates tankides järvedesse, millised katsed on andnud häid tulemusi. Tankidega järvedesse

Tähelepanuks põllupidajatele!

Meie ladudes alati saadaval järgmisi põllutööriistu ja tarbeid:

FORDSON traktorid

OVERUM traktori-adrad ja randaalid

HEILIGENBEIL traktori-adrad

FRANZ KRULL traktori-adrad

OLIVER traktori-adrad

THERMAENIUS viljapeksumasinad

OLIVER kombainid

LÖHMUS adrad

HERKULES rohu- ja viljaniitjad

RADIX reaskülvajad

WESTFALIA kunstväetisekülvajad

BLACKSTONE LISTER diiselmootorid

STEUDEL mootorid

SEILER mootorid

LEHM märgiga piimaveokannud

WESTFALIA koorelahutajad

SCHMOTZER kartulivõtmise masinad „Thilo“ ja „Bavaria“

TAGAVARAOSAD kõikidele põllutööriistadele.

KUNSTVÄETIS • SEEMNED • JÕUSÖÖT • MOOTORÖLID.

A.-S. „Estakland“

Tallinn, Sadama 11. Telefon 427-65.